

YARGI ETİĞİ DANIŞMA KURULU ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI HAKKINDA KARAR

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak Ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kararın amacı, hâkimlerin ve Yargıtay Cumhuriyet savcılarının davranışlarının ve muhtemel davranış modellerinin etik değerlere uygunluğu hakkında, önerilerde bulunmak üzere kurulan Yargı Etiği Danışma Kurulu'nun çalışma usul ve esaslarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Karar, Yargıtay'da görev yapan hâkimleri ve Yargıtay Cumhuriyet savcılarını kapsar.

(2) Yargıtay personeli ile stajyer hâkim ve Cumhuriyet savcıları hakkında bu karar uygulanmaz.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Karar, 8.12.2017 tarihinde Yargıtay Büyük Genel Kurulu tarafından oybirliği ile kabul edilen Yargıtay Yargı Etiği İlkeleri'nin "KISIM III", "IV.Yargı Etiği Danışma Kurulu" başlıklı maddenin 2'nci fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

(2) Anayasa'nın 90'ıncı maddesinin son fıkrası uyarınca Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ile evrensel insan hakları standartları da Kurul'un çalışmalarının dayanağını oluşturur.

Tanımlar

MADDE 4 - (1) Bu Karar'da geçen;

a) Hâkim: Yargıtay Birinci Başkanı, başkan vekilleri, daire başkanları, üyeler ve tetkik hâkimlerini,

b) Kurul: Yargı Etiği Danışma Kurulu'nu,

c) Yargıtay Cumhuriyet savcısı: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekili ve Yargıtay'da görevli tüm Yargıtay Cumhuriyet savcılarını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kurulun Yapısı, Üyelerinin Nitelikleri, Seçimi, Görev Süresi Ve Bağımsızlığı

Kurulun yapısı

MADDE 5- (1) Kurul, 7 Yargıtay üyesi, 2 tetkik hâkimi, 1 Yargıtay Cumhuriyet savcısı ve bir öğretim üyesinden oluşur.

(2) Sekreteryaya görevi, Yargıtay Genel Sekreter Yardımcısı tarafından yerine getirilir.

Hâkim ve Yargıtay Cumhuriyet savcısı Kurul üyelerinin nitelikleri

MADDE 6 – (1) Kurul’da görev alan 7 Yargıtay üyesinden en az ikisinin kadın olması zorunludur. Yargıtay daire başkanları da Yargıtay üyesi kontenjanından Kurul’a üye olarak seçilebilirler.

(2) Yargıtay tetkik hâkimleri, Yargıtay kıdemi en fazla olan 20 tetkik hâkimi arasından seçilir.

(3) Yargıtay Cumhuriyet savcısı, Yargıtay Cumhuriyet savcılığı kıdemi en fazla olan 10 Cumhuriyet savcısı arasından görevlendirilir.

Kurul’a seçilecek öğretim üyesinin nitelikleri

MADDE 7 – (1) Kurul’a seçilecek öğretim üyesinin, etik alanında bilimsel nitelikte eser yazmış ve üniversitelerin etik kurullarında daha önce görev almış olması zorunludur.

(2) Bilimsel eser kapsamına, doktora tezi, uluslararası ve ulusal alan endekslerinde taranan dergilerde yayımlanmış makale, bilimsel kitaplar ile benzeri akademik özelliği olan kitap bölümleri dahildir. Diğer makaleler, editöre mektup, kitap kritiği, deneme, hikâye, anı, roman, internetteki blog yazıları gibi çalışmalar “etik alanında bilimsel nitelikte eser” olarak kabul edilmez.

(3) Öğretim üyesinin etik alanında yazdığı bilimsel nitelikte eser veya eserler ile üniversitelerin etik kurullarında daha önce görev yaptığına dair belgeler Sekretarya tarafından arşivlenir.

Hâkim ve Yargıtay Cumhuriyet savcısı Kurul üyelerinin seçimi

MADDE 8 – (1) Yargıtay üyeleri, Yargıtay Büyük Genel Kurulu tarafından Yargıtay daire başkanlarının seçimindeki usule göre seçilir.

(2) Tetkik hâkimleri, Birinci Başkanlık Kurulu tarafından Yargıtay kıdemi en fazla olan 20 tetkik hâkimi arasından seçilir.

(3) Yargıtay Cumhuriyet savcısı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı tarafından Yargıtay Cumhuriyet savcılığı kıdemi en fazla olan 10 Cumhuriyet savcısı arasından görevlendirilir.

(4) Hâkim ve Yargıtay Cumhuriyet savcısı Kurul üyelerinin, üyelik için gerekli şartları taşıdığını gösteren belgeler Sekretarya tarafından arşivlenir.

(5) Kurul üyesi olmak için gerekli nitelikleri taşımadığı halde seçilenler ya da görevlendirilenler, Kurul tarafından seçimi veya görevlendirmeyi yapan makama bildirilir. Böyle bir kararın alındığı toplantıya, hakkında bildirim yapılan üye katılamaz.

Kurul’da görev yapacak öğretim üyesinin seçimi

MADDE 9 – (1) Seçimin, liyakat, şeffaflık ve topluma karşı hesap verilebilirlik ilkelerine uygun şekilde yapılması esastır.

(2) Kurul’un hâkim ve Cumhuriyet savcısı üyelerinin seçiminin ve görevlendirilmesinin tamamlanmasından itibaren 7 gün içinde öğretim üyesinin seçim sürecinin başlatılması amacıyla ilk toplantı yapılır.

(3) Adayların özgeçmişleri ile Kurul üyeliği için gerekli koşulları taşıdığına dair belgeleri Kurul Sekretaryasına ulaştırmaları için Yargıtay kurumsal web sitesinde ilan yapılır. İlanın bir örneği, üniversite rektörlüklerine ve hukuk fakültesi dekanlıklarına seçimden en az 15 gün önce gönderilir. Kurul, seçimin daha geniş bir çevrede duyurulması için yararlı olacağı anlaşılan başka yerlere de ilan metnini gönderebilir.

(4) Herhangi bir yükseköğretim kurumunda öğretim üyesi olarak görev yapmayanlar, Kurul üyeliğine aday olamazlar.

(5) Adayların özgeçmişleri ile seçim için gerekli tüm koşulları taşıdıklarına dair ibraz edilen belgeler, Sekreteryaya tarafından toplantıdan bir hafta önce Kurul üyelerine dağıtılır.

(6) İkinci toplantıda, Sekreteryaya tarafından tüm adaylar hakkında sunum yapılır. Öncelikle, adaylık için gerekli koşulları taşımayanlar hakkında karar verilir. Gerekli koşulları taşıyan adayların, eserleri, kıdemleri, görev aldıkları projeler, çalıştıkları kurumlar, yabancı dilde yazılmış eserlere ulaşma kabiliyetleri ile Kurul çalışmalarına sağlayacakları diğer katkılar dikkate alınarak oy kullanılır. Adaylar hakkında yapılan müzakere tamamlandıktan sonra Kurul üyeleri açık oylamayla ve salt çoğunlukla Kurul'un öğretim üyesini belirler. İlk oylamada seçilememesi halinde, ikinci oylamada en çok oy alan iki aday arasında seçim yapılır. Oyların eşitliği halinde Başkan'ın oyunu almış aday seçilir.

(8) Seçime ilişkin Kurul kararı, seçilen öğretim üyesine tebliğ edilir ve ayrıca görev yaptığı üniversitenin ilgili birimine bilgi verilir. Öğretim üyesinin seçimine ilişkin karar, gerekçeli olarak yazılır ve Yargıtay web sitesinin etik ile ilgili sayfasına konulur. Adaylık başvurusunda bulunan diğer adaylara da seçim sonucu hakkında bilgi verilir.

Kurul üyelerinin görev süresi

MADDE 10 – (1) Kurul üyelerinin görev süresi 2 yıldır. Süresi dolanlar, görev veya unvanları değişse dahi yeniden seçilemezler.

(2) Görev süresinin başlangıcı, öğretim üyesini seçilmesiyle Kurul'un oluştuğu tarihtir.

(3) Kurul üyelerinin görevlerinin sona ermesinden 1 ay önce, yeni Kurul üyelerinin seçimi veya görevlendirilmesi için ilgili kurul veya makamlara Kurul Başkanı tarafından bildirimde bulunulur.

(4) Yeni belirlenen Kurul üyeleri görevlerine başlayana kadar, önceki Kurul üyelerinin görevleri devam eder.

Kurul üyelerinin görevlerinin sona ermesi

MADDE 11 – (1) Kurul üyelerinin görevleri aşağıdaki hallerde sona erer:

a) Görev süresinin tamamlanması üzerine, yeni seçilen Kurul üyelerinin göreve başlaması,

b) Kurul üyesi seçilmek için gerekli niteliklerin kaybedilmesi,

c) Kurul üyesinin istifa etmesi.

(2) Kurul üyelerinde eksilme olması halinde, durum derhal ayrılan üyeyi seçen veya görevlendiren ilgili makama bildirilir. Ayrılan üyenin seçildiği ya da görevlendirildiği yöntemle belirlenen yeni Kurul üyesi, yerine seçildiği üyenin görev süresini tamamlar.

Kurul üyelerinin bağımsızlığı

MADDE 12 – (1) Kurul üyeleri, kendilerini seçen veya görevlendiren kurul ya da makamdan bağımsız olarak görev yaparlar.

Kurul Sekretaryası

MADDE 13- (1) Kurul'un sekretarya işlemlerini Yargıtay Başkanı tarafından görevlendirilecek bir Yargıtay genel sekreter yardımcısı yürütür. Görevlendirme yapılırken, Kurul'un yaptığı görevin önemi ve niteliği dikkate alınarak liyakat ilkesi gözetilir. Bu görev, genel sekreter yardımcısının gözetiminde olsa dahi başka bir hâkime verilemez.

(2)Görevlendirilen Yargıtay genel sekreter yardımcısının geçici görev, yıllık veya hastalık izni gibi yasal bir mazeretinin bulunması halinde, işbölümüne göre onun işlerine bakan Yargıtay genel sekreter yardımcısı sekretarya görevini geçici olarak yürütür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kurul'un Görev, Yetki Ve Sorumlulukları

Kurul'un görevi

MADDE 14- (1) Kurul'un görevi, hâkim ve Yargıtay Cumhuriyet savcılarının davranışlarının veya muhtemel davranış modellerinin etik değerlere uygunluğu hakkında, karar vermektir.

Kurul'un yetkisi

MADDE 15- (1) Kurul, görevlerini etkin ve verimli bir şekilde yerine getirmek üzere dış kurumlarla yazışma yapabilir, bilgi ve belge isteyebilir ve diğer faaliyetlerde bulunabilir.

(2) Kurul, gerekli görmesi halinde bilgi ve deneyiminden yararlanmak istediği kişileri toplantıya davet edebilir.

Kurul'un sorumlulukları

MADDE 16- Kurul, çalışmalarında bağımsız olup, kurum içi ve kurum dışı şeffaflık ve topluma karşı hesap verebilirlik ilkelerine göre faaliyetlerini yürütür.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kurul'a Başvuru Yapılmasının Usul Ve Esasları

Hâkim ve Yargıtay Cumhuriyet savcılarının Kurul'a başvurması

MADDE 17 – (1)Hâkimler ve Yargıtay Cumhuriyet savcıları davranışlarının veya muhtemel davranış modellerinin etik değerlere uygunluğu konusunda Kurul'dan görüş isteyebilirler.

(2)Başvurucu, adını ve soyadını, görev yeri ve adresini, iletişim bilgilerini, görüş istediği konunun ayrıntılarını içeren özlü ve imzalı dilekçesini, varsa ilgili belgeleri ile birlikte Kurul Sekretaryasına sunarak başvurusunu yapar. Başvuru tarihi, dilekçenin Kurul Sekretaryasına ulaştığı tarihtir.

(3) Aşağıdaki hallerde Kurul'dan görüş istenemez:

a) Soyut, genel, güncelliğini kaybetmiş geçmiş olaylar ile soruyu soran kişi dışında başka bir kişinin davranışına ilişkin konular,

b) Yargı etiğinin amaç ve kapsamı dışında kalan eylem ve işlemler,

c) Ceza ya da disiplin soruşturması yapılmış veya yapılmakta olan davranış veya işlemler,

d) Yargı etiği ile ilgili olmayan anayasal hüküm, kanun, tüzük veya yönetmelik gibi düzenleyici işlemlerin yorumu,

e) Yargıtay Büyük Genel Kurulu'nun Yargıtay Yargı Etiği İlkeleri'ni kabul ettiği 8 Aralık 2017 tarihinden önceki davranış veya işlemler.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kurul'un Çalışma Yöntemi, Kurul Üyelerinin Ve Sekretarya'nın Görevleri

Kurul'un çalışma yöntemi

MADDE 18 – (1) Kurul Başkanı, en kıdemli Yargıtay üyesidir. Üyelerden birinin daire başkanı olması halinde daire başkanı; birden fazla daire başkanı olması halinde ise en kıdemli daire başkanı Kurul'a başkanlık eder. Kıdemin belirlenmesinde, Yargıtay'da uygulanan kıdem sistemi esas alınır.

(2) Kurul'un Başkanvekilliğini, Kurul Başkanı'ndan sonra gelen en kıdemli daire başkanı, daire başkanı olmaması halinde en kıdemli Yargıtay üyesi yürütür.

(3) Kurul'un, tüm üyelerinin katılımı ile toplanması ve çalışması esas olup en az yedi üyenin katılımı ile de toplanabilir.

(4) Gerekli görülen hallerde Kurul üyeleri, bir veya birden fazla komisyon oluşturarak da çalışabilirler. Ancak tüm kararlar Kurul olarak verilir.

(5) Kurul, adli tatil dışında her ay en az bir kez olmak üzere toplanır. Ayrıca, Kurul Başkanının veya Kurul üyelerinin salt çoğunluğunun isteği üzerine gecikmeksizin toplanır.

Kurul Başkanı'nın görevi

MADDE 19 – (1) Kurul Başkanı;

- a) Kurul'u temsil eder,
- b) Kurul'un toplantılarına başkanlık eder,
- c) Kurul'a ilişkin yazışmaları imzalar,
- d) Toplantı gündemini belirler,
- e) Kurul'un düzenli ve verimli çalışmasını sağlamak için gerekli tüm işlemleri yapar.

Kurul Başkanvekilinin görevi

MADDE 20 – (1) Kurul Başkanvekili, yasal mazereti nedeniyle Kurul Başkanı'nın görevlerini kısmen veya tamamen yerine getirememesi halinde, ona ait görevleri yerine getirir.

Kurul üyesinin görevi

MADDE 21 – (1) Kurul üyesi;

- a) Kurul toplantılarına katılır,
- b) Kurul'un görev, yetki ve sorumlulukları içindeki işleri yapar.

Kurul Sekretaryasının görevi

MADDE 22 – (1) Kurul Sekretaryası;

- a) Gündemi Kurul üyelerine toplantıdan önce iletir,
- b) Kurul kararlarının taslaklarını hazırlar,
- c) Kurul'un araştırma, inceleme ve benzeri nitelikteki diğer taleplerini karşılar,
- d) Kurul'un yazışmalarının düzenli bir şekilde yapılmasını sağlar,
- e) Kurul'un arşivinin düzenli tutulmasını sağlar,
- f) Kurul Başkanı'nın vereceği diğer görevleri yapar.

Başvuruların incelenmesi

MADDE 23 – (1) Başvurular Sekreteryaya tarafından ön incelemeye tabi tutulur.

(2) Toplantıdan en az üç gün önce gündem ile birlikte; başvuruda bulunan kişinin adı ve soyadı ile başvurunun konusunu içeren liste Kurul üyelerine dağıtılır.

(3) Kurul üyeleri, ihtiyaç duymaları halinde başvuruyla ilgili her türlü belgeyi Sekreteryaya'dan talep edebilir.

Başvuruların müzakere edilmesi

MADDE 24 – (1) Başvurular Kurul'a Sekreteryaya tarafından sunulur. Gerekli görülmesi halinde Kurul Başkanı sunum yapmak üzere bir Kurul üyesini de görevlendirebilir.

(2) Başvurular öncelikle, usul bakımından, sonra da esas bakımından incelenir.

(3) Başvuruların sonucu, listenin ilgili sütununa yazılır ve Kurul Başkanı ve Sekreteryaya tarafından imzalanır.

Başvuru üzerine karar verilmesi ve kararın niteliği

MADDE 25 – (1) Kurul'un görevine girmeyen konulardaki taleplerin reddedildiği ilgisine bildirilir. Kurul, uygun gördüğü hallerde liste usulü red kararı yazabilir.

(2) Başka bir kurum veya makamın görev alanına giren hallerde evrak ilgili makama gönderilmeyip, sadece red kararı yazılır.

(3) Kararlar, tüm kurul üyelerinin salt çoğunluğu ile alınır.

(4) Kurul, başvurunun özelliklerine göre makul bir süre içinde kararını verir.

(5) Kurul'un görüşü bağlayıcı değildir, tavsiye niteliğindedir.

Kurul kararının yazılması

MADDE 26 – (1) Kurul kararının taslağı Sekreteryaya tarafından hazırlanır. Kurul Başkanı gerekli gördüğü hallerde bu görevi Kurul üyelerinden birine verebilir.

(2) Esas hakkında verilen kararlarda;

a) Somut vakıalar,

b) Karara dayanak olan kurallar ve içtihatlar,

c) Yargıtay Etik İlkeleri, Bangalor Yargı Etiği İlkeleri, Budapeşte İlkeleri,

d) Diğer kurumların etik ilkeleri, görüş ve kararları,

e) Birleşmiş Milletler ile Avrupa Konseyi'nin konuyla ilgili kural, görüş ve standartları,

f) Karşılaştırmalı hukuktaki diğer etik ilke, kural ve içtihatlar ile görüşler dikkate alınır.

(3) Karar, verildiği tarihten itibaren en geç 1 ay içinde yazılır.

(4) Karar, başvurucuya Kurul tarafından uygun görülen iletişim araçlarından biri ile tebliğ edilir.

Kurul kararının yayınlanması

MADDE 27 – (1) Kurul kararının kişisel verilerden arındırılmış bir nüshası Yargıtay kurum içi ağında (intranet) yayınlanır.

(2) Kurul, çalışmalarına ilişkin faaliyet raporunu ve kararlara dair istatistiki bilgileri de Yargıtay'ın internet sitesinde yayımlar.

ALTINCI BÖLÜM

Yürütme Ve Yürürlük

Yürütme

MADDE 28 – (1) Bu karar Kurul tarafından yürütülür.

Yürürlük

MADDE 29 – (1) Bu karar, ... tarihinden itibaren uygulanır.